

A 35. 1. 98. 88

ledge of late increases rapidly, why should not those steps be quickened? Why should it not be agreed to, as the future law of nations, that in any war hereafter, the following description of men should be undisturbed, have the protection of both sides, and be permitted to follow their employments in security? viz.

1. Cultivators of the earth, because they labour for the subsistence of mankind.

2. Fishermen for the same reason.

3. Merchants and traders in unarmed ships, who accommodate different nations by communicating and exchanging the necessaries and conveniences of life.

4. Artists and mechanics, inhabiting and working in open towns.

It is hardly necessary to add, that the hospitals of enemies should be unmolested—they ought to be assisted. It is for the interest of humanity in general, that the occasions of war, and the inducements to it, should be diminished. If rapine be abolished, one of the encouragements to war is taken away; and peace therefore more likely to continue and be lasting.

The practice of robbing merchants on the high seas—a remnant of the ancient piracy—though it may be accidentally beneficial to particular persons, is far from being profitable to all engaged in it.

John Fligo
2^d. April 1806

100
2

6.00

32

PHÆDR I,
AUGUSTI LIBERTI,
FABULARUM
ÆSOPIARUM
LIBRI QUINQUE.

EX RECENSIONE
PETRI BURMANNI
FIDELITER EXPRESSA.

GLASGUÆ:
IN ÆDIBUS ACADEMICIS,
RECUDERANT J. ET J. SCRYMGEOUR,
ACADEMIÆ TYPOGRAPHI.

1803.

John Hugo Lewis

Lith

NATIONAL LIBRARY OF SCOTLAND
MAY 19 1900

PHÆDRI FABULARUM

LIBER PRIMUS.

PROLOGUS.

ÆSOPUS auctor quam materiam reperit,
Hanc ego polivi versibus senariis.
Duplex belli dos est, quòd risum movet,
Et quòd prudenti vitam consilio monet.
Calumniari si quis autem voluerit,
Quòd arbores loquantur, non tantùm feræ ;
Fictis jòcari nos meminere fabulis.

I.—LUPUS ET AGNUS.

Ad rivum eundem Lupus et Agnus venerant,
Siti compulsì : superior stabat Lupus,
Longeque inferior Agnus : tunc fauce improbâ
Latro incitatus, jurgii causam intulit.
Cur, inquit, turbulentam fecisti mihi
Istam bibenti ? Laniger contra timens,
Qui possum, quæso, facere quod quæreris, Lupo
A te decurrit ad meos haultus liquor.
Repulsus ille veritatis viribus,
Ante hos sex menses malè, ait, dixisti mihi.
Respondit Agnus : Equidem natus non eram,
Pater, hercule, tuus, inquit, maledixit mihi.
Atque ita correptum lacerat, injustâ nece.
Hæc propter illos scripta est homines fabula,
Qui factis causis innocentes opprimunt.

II.—RANÆ Regem petentes.

ATHENÆ cum florerent æquis legibus,
 Procax libertas civitatem miscuit,
 Frenumque solvit pristinum licentia.
 Hinc conspiratis factionum partibus,
 Arcem tyrannus occupat Pisistratus ;
 Cum tristem servitutem flerent Attici ;
 Non quia crudelis ille ; sed quoniam grave
 Omne insuētis onus ; et cœpissent quæri ;
 Ætiopus talem tum fabellam retulit.

Ranæ, vagantes liberis paludibus,
 Clamore magno regem petiere à Jove,
 Qui dissolutos mores vi compesceret.
 Pater Decrum risit, atque illis dedit
 Parvum sigillum ; missum quod subito vadi
 Motu sonoque terruit pavidam genus.
 Hocmersum limo cum jaceret diutius,
 Fortè una tacitè profert è stagno caput,
 Et, explorato rege, cunctas evocat.
 Illæ, timore posito, certatim adnatant,
 Lignaque supra turba petulans irrilit ;
 Quod cum inquinassent omni contumeliâ,
 Alium rogantes regem misere ad Jovem,
 Inutilis quoniam esset, qui fuerat datus.
 Tum misit illis hydram, qui dente aspero
 Corripere cœpit singulas ; frustra necem
 Fugitant inertes ; vocem præcludit metus.
 Furtim igitur dant Mercurio mandata ad Jovem,
 Afflictis ut succurrat. Tunc contra Deus ;
 Quia nolulistis vestrum ferre, inquit, bonum ;
 Malum perferte. Vos quoque, ô cives, ait,
 Hoc sustinete, majus ne veniat malum,

III.—GRACULUS SUPERBUS ET PAVO.

NE gloriari libeat alienis bonis,
Suoque potiùs habitu vitam degere,
Æsopos nobis hoc exemplum prodidit.

Tumens inani Graculus superbiâ,
Pennas, Pavoni quæ deciderant, sustulit,
Seque exornavit : deinde contemnens suos,
Formoso se Pavonum immiscuit gregi.
Illi impudenti pennas eripiunt avi,
Fugantque postris. Male mulcatus Graculus
Redire mœrens cœpit ad proprium genus :
A quo repulsus tristem sustinuit notam.
Tum quidam ex illis, quos priùs despexerat,
Contentus nostris si fuisses sedibus,
Et, quod natura dederat, voluisses pati,
Nec illam expertus esses contumeliam,
Nec hanc repulsam tuâ sentiret calamitas.

IV.—CANIS per Fluvium Carnem ferens.

AMITTIT meritò proprium, qui alienum appetit.
Canis per flumen, carnem dum ferret, natans,
Lympharum in speculo vidit simulacrum suum :
Aliamque prædam ab alio ferri putans,
Eripere voluit : verùm decepta aviditas,
Et, quem tenebat ore, demisit cibum,
Nec, quem petebat, adèd potuit attingere.

V.—VACCA ET CAPELLA, OVIS ET LEO.

NE QUAM eff fidelis cum potente societas :
Cessatur hæc fabella propositum meum.

Vacca et Capella, et patiens Ovis injuriæ,
esse ferre cum Leone in saltibus.

Hi quum cepissent cervum vasti corporis,
 Sic est locutus, partibus factis, Leo :
 Ego primam tollo, nominor quia Leo ;
 Secundam, quia sum fortis, tribuetis mihi ;
 Tum quia plus valeo, me sequetur tertia ;
 Malo afficietur, si quis quartam tetigerit.
 Sic totam prædam sola improbitas abstulit,

VI.—RANÆ AD SOLEM.

Vicini Furis celebres vidit nuptias
 Æsopus, et continuo narrare incipit :
 Uxorem quondam Solem velle ducere,
 Clamorem Ranæ sustulere ad sidera.
 Convicio permotus quærit Jupiter
 Causam querelæ ; quædam tum stagni incola ;
 Nunc, inquit, omnes unus exurit lacus,
 Cogitque miseras aridâ sede emori.
 Quidquam futurum est, si crearit liberos ?

VII.—VULPIS AD PERSONAM TRAGICAM.

PERSONAM tragicam fortè Vulpis viderat :
 O quanta species, inquit, cerebrum non habet !
 Hoc illis dictum est, quibus honorem et gloriam
 Fortuna tribuit, sensum communem abstulit.

VIII.—LUPUS ET GRUIS.

Qui pretium meriti ab improbis desiderat,
 Bis peccat ; primum quoniam indignos adjuvat ;
 Impune abire deinde quia jam non potest.
 Os devoratum fauce cum hæreret Lupi,
 Magno dolore victus, cœpit singulos
 Illicere pretio, ut illud extraherent malum.
 Tandem persuasa est jurejurando Gruis,

Gulæque credens colli longitudinem,
 Periculosam fecit medicinam Lupo.
 Pro quo cum pactum flagitaret præmium :
 Ingrata es, inquit, ore quæ nostro caput
 Incolume abstuleris, et mercedem postulas.

IX.—PASSER ET LEPUS.

SIBI non cavere, et aliis consilium dare,
 Stultum esse, paucis ostendamus versibus.

Oppressum ab Aquilâ, fletus edentem graves,
 Leporem objurgabat Passer : ubi pernicitas
 Nota, inquit, illa est ? quid ita celsârunt pedes ?
 Dum loquitur, ipsum Accipiter nec opinum rapit,
 Quæstuque vano clamitantem interficit.
 Lepus semianimus mortis in solatio ;
 Qui modò securus nostra irridebas mala,
 Simili querelâ fata deploras tua.

X.—LUPUS ET VULPUS, *Judice SIMIO.*

QUICUMQUE turpi fraude semel innotuit,
 Etiam si verum dicit, amittit fidem.
 Hoc attestatur brevis Æsopi fabula.

Lupus arguebat Vulpem furti crimine :
 Negabat illa, se esse culpæ proximam :
 Tunc judex inter illos sedit Simius :
 Uterque causam cum perorassent suam,
 Dixisse fertur Simius sententiam :
 Tu non videris perdidisse, quod petis ;
 Te credo surripuisse, quod pulchre negas.

XI.—ASINUS ET LEO *venantes.*

VIRTUTIS expers, verbis jactans gloriam,
 Ignotos fallit, notis est derisui.

Venari Afello comite cum vellet Leo,
 Contexit illum frutice, et admonuit simul,
 Ut insuetâ voce terreret feras,
 Fugientes ipse exciperet. Hic auritulus
 Clamorem subito totis tollit viribus,
 Novoque turbat bestias miraculo.
 Quæ dum paventes exitus notos petunt,
 Leonis affliguntur horrendo impetu.
 Qui, postquam cæde fessus est, Asinum evocat,
 Jubetque vocem premere: tunc ille insolens;
 Qualis videtur opera tibi vocis meæ?
 Inignis, inquit, sic, ut nisi nôssem tuum
 Animum genusque, simili fugissem metu.

XII.—CERVUS *ad Fontem.*

LAUDATIS utiliora, quæ contempseris
 Sæpe inveniri, hæc exferit narratio.

Ad fontem Cervus, cum bibisset, restitit,
 Et in liquore vidit effigiem suam.
 Ibi dum ramosa mirans laudat cornua,
 Crurumque nimiam tenuitatem vituperat,
 Venantum subito vocibus conterritus,
 Per campum fugere cœpit, et cursu levi
 Canes elusit. Silva tum excepit ferum,
 In quâ retentis impeditus cornibus,
 Lacerari cœpit moribus sævis canum.
 Tunc moriens vocem hanc edidisse dicitur:
 O me infelicem! qui nunc demum intelligo,
 Utilia mihi quam fuerint, quæ despexeram,
 Et, quæ laudâram, quantum lætûs habuerint.

XIII.—VULPIS ET CORVUS.

Qui se laudari gaudent verbis subdolis,
 Seræ dant pœnas turpes pœnitentiæ.

Cum de fenestrâ Corvus raptum caseum
 Comesse vellet, celsâ residens arbore ;
 Hunc vidit Vulpis, deinde sic cœpit loqui :
 O qui tuarum, Corve, pennarum est nitor !
 Quantum decoris corpore et vultu geris !
 Si vocem haberes, nulla prior ales foret.
 At ille stultus, dum vult vocem ostendere,
 Amisit ore caseum, quem celeriter
 Dolosa Vulpis avidis rapuit dentibus.
 Tum demum ingemuit Corvi deceptus stupor.

Hæc re probatur, ingenium quantum valet,
 Virtute et semper prævalet sapientia.

XIV.—EX SUTORE MEDICUS.

MALUS cum sutor, inopiâ deperditus,
 Medicinam ignoto facere cœpisset loco,
 Et venditaret falso antidotum nomine,
 Verboſis acquisivit sibi famam strophis,
 Hic cum jaceret morbo confectus gravi
 Rex urbis, ejus experiendi gratiâ,
 Scyphum poposcit, fusâ dein simulans aquâ
 Antidoto miscere illius se toxicum,
 Hoc bibere jussit ipsum, posito præmio,
 Timore mortis ille tum confessus est,
 Non artis ullâ medicæ se prudentiâ,
 Verùm stupore vulgi factum nobilem.
 Rex advocatâ concione hæc edidit :

Quantæ putatis esse vos dementiæ,
 Qui capita vestra non dubitatis credere,
 Cui calcandos nemo commisit pedes ?
 Hoc pertinere ad illos verè dixerim,
 Quorum stultitiâ quæstus impudentiæ est.

XV.—ASINUS AD SENEM PASTOREM.

IN principatu commutando civium,
 Nil præter domini nomen mutant pauperes.
 Id esse verum, parva hæc fabella indicat.

Asellum in prato timidus pascebat senex ;
 Is, hastium clamore subito territus,
 Suadebat Asino fugere, ne possent capi.
 At ille lentus : Quæso, num binas mihi
 Clitellas impositurum victorem putas ?
 Senex negavit. Ergo quid refert meâ,
 Cui serviam ? clitellas dum portem meas.

XVI.—CERVUS ET OVIS.

FRAUDATOR nomen quum locat sponso improbo,
 Non rem expedire, sed mala videre expetit.

Ovem rogabat Cervus modium tritici,
 Lupo sponsore : at illa, præmetuens doli :
 Rapere atque abire semper adfuevit lupo,
 Tu de conspectu fugere veloci impetû :
 Ubi vos requiram, quum dies advenerit ?

XVII.—OVIS, CANIS, ET LUPUS.

SOLENT mendaces luere pœnas malefici.
 Calumniator ab Ove quum peteret Canis,
 Quem commodâsse panem se contenderet ;
 Lupus citatus testis, non unum modo
 Deberi, dixit, verùm affirmavit decem.

Ovis, damnata falso testimonio,
 Quod non debebat, solvit : post paucos dies
 Videns jacentem in foveâ prospexit Lupum.
 Hæc, inquit, merces fraudis à superis datur.

XVIII.—MULIER PARTURIENS.

NEMO libenter recolit, qui læsit, locum.
 Instante partu, mulier, actis mensibus,

Humi jacebat, flebiles gemitus ciens.
 Vir est hortatus, corpus lecto reciperet,
 Onus maturum melius quo deponeret.
 Minimè, inquit, illo posse confido loco
 Malum finiri, quo conceptum est initio.

XIX.—CANIS PARTURIENS.

HABENT insidias hominis blanditiæ mali,
 Quas ut vitemus, versus subjecti monent.
 Canis parturiens quum rogâisset alteram,
 Ut fœtum in ejus tugurio deponeret,
 Facilè impetravit : dein reposcenti locum
 Preces admovit, tempus exorans breve,
 Dum firmiores posset catulos ducere.
 Hoc quoque consumpto, flagitare validius
 Cubile cœpit. Si mihi et turbæ meæ
 Par, inquit, esse potueris, cedam loco.

XX.—CANES FAMELICI.

STULTUM consilium non modò effectu caret,
 Sed ad pernicipem quoque mortales devocat.
 Corium depressum in fluvio viderunt Canes :
 Id ut comesse extractum possent faciliùs,
 Aquam cœpere ebibere : sed rupti prius
 Periere, quam, quod petierant, contingerent.

XXI.—LEO SENEX, APER, TAURUS, ET ASINUS.

QUICUMQUE amisit dignitatem pristinam,
 Ignavis etiam jocus est in casu gravi.
 Defectus annis et desertus viribus
 Leo quum jaceret, spiritum extremum trahens,
 Aper fulmineis ad eum venit dentibus,
 Et vindicavit ictu veterem injuriam :

Infestis Taurus mox confodit cornibus
 Hostile corpus. Asinus, ut vidit ferum
 Impune lædi, calcibus frontem exerit.
 At ille exspirans: Fortes indignè tuli
 Mihi insultare: te, naturæ dedecus,
 Quod ferre certe cogor, bis videor mori.

XXII.—MUSTELA ET HOMO.

MUSTELA ab Homine prensa, quum instantem necem
 Effugere vellet; quæso parce, inquit, mihi,
 Quæ tibi molestis muribus purgo domum.
 Respondit ille: faceres si causâ meâ,
 Gratum esset, et dedissem veniam supplici:
 Nunc quia laboras, ut fruaris reliquiis,
 Quas sunt rosuri, simul et ipsos devores,
 Noli imputare vanum beneficium mihi.
 Atque ita locutus, improbam leto dedit.

Hoc in se dictum debent illi agnoscere,
 Quorum privata servit utilitas sibi,
 Et meritum inane jactant imprudentibus.

XXIII.—CANIS FIDELIS.

REPENTE liberalis, stultis gratus est;
 Rerum peritis irritos tendit dolos.

Nocturnus quum fur panem misisset Cani,
 Objecto, tentans, an cibo posset capi:
 Heus, si, inquit, linguam vis meam præcludere,
 Ne latrem pro re domini, multum falleris.
 Namque ista subita me jubet benignitas
 Vigilare, facias ne meâ culpâ lucrum.

XXIV.—RANA RUPTA ET BOS.

INOPS, potentem dum vult imitari, perit.
 In prato quondam Rana conspexit Bovem,

Et, tacta invidiâ tantæ magnitudinis,
 Rugosam inflavit pellem : tum natos suos
 Interrogavit, an Bove esset latior.
 Illi negârunt. Rursus intendit cutem
 Majore nisu ; et simili quæsit modo,
 Quis major esset. Illi dixerunt Bovem.
 Novissimè indignata, dum vult validiùs
 Inflare sese, rupto jacuit corpore.

XXV.—CANIS ET CORCODILUS.

CONSILIA qui dant prava cautis hominibus,
 Et perdunt operam, et deridentur turpiter.
 Canes currentes bibere in Nilo flumine,
 A Corcodilis ne rapiantur, traditum est.
 Igitur cum currens bibere cœpisset canis,
 Sic Corcodilus : quamlibet lambe otio,
 Accede, pota leniter, et noli dolos,
 Inquit, vereri. At ille, facerem mehercule,
 Nisi esse scirem carnis te cupidum meæ.

XXVI.—VULPIS ET CICONIA.

NULLI nocendum ; si quis verò læserit,
 Multandum simili jure fabella admonet.
 Vulpes ad cœnam dicitur Ciconiam
 Prior invitâsse, et illi in patenâ liquidam
 Posuisse sorbitionem, quam nullo modo
 Gustare esuriens potuerit Ciconia :
 Quæ Vulpem quam revocâsset, intrito cibo
 Plecam lagonam posuit : huic rostrum inferens
 Squatur ipsa, torquet convivam fame :
 Quæ quum lagonæ frustra collum lamberet,
 Regiam sic locutam volucrem accepimus :
 Quæque exempla debet æquo animo pati.

XXVII.—CANIS, ET THESAURUS, ET VULTURIUS.

HÆC res avaris esse conveniens potest,
Et qui humiles nati dici locupletes student.

Humana effodiens ossa, thesaurum Canis
Invenit, et violarat quia Manes Deos,
Injecta est illi divitiarum cupiditas,
Pœnas ut sanctæ Religioni penderet.
Itaque aurum dum custodit, oblitus cibi
Fame est consumptus; quem stans Vulturius super
Fertur locutus: O Canis, meritò jaces,
Qui concupisti subitò regales opes,
Trivio conceptus, et educatus stercore.

XXVIII.—VULPIS ET AQUILA.

QUAMVIS sublimes debent humiles metuere,
Vindicta docili quia patet solertia.

Vulpinos catulos Aquila quondam sustulit,
Nidoque posuit pullis, escam ut carperent.
Hanc persecuta mater orare incipit,
Ne tantum miseræ luctum importaret sibi.
Contempsit illa, tuta quippe ipso loco.
Vulpes ab arâ rapuit ardentem facem,
Totamque flammis arborem circumdedit,
Hosti dolorem damno miscens sanguinis.
Aquila ut periculo mortis eriperet suos,
Incolumes natos supplex Vulpi tradidit.

XXIX.—ASINUS irridens APRUM.

PLERUMQUE stulti risum dum captant levem,
Gravi desringunt alios contumeliâ,
Et sibi nocivum concitant periculum.

Aseilus Apro quum fuisset obvius,
Salve, inquit, frater. Ille indignans repudi-

Officium, et quærit, cur sic mentiri velit ?
 Afinus demisso pene : si similem negas
 Tibi me esse, certè simile est hoc rostro tuo.
 Aper quum vellet facere generosum impetum,
 Repressit iram : Et, facilis vindicta est mihi :
 Sed inquinari nolo ignavo sanguine.

XXX.—RANÆ metuentes TAURORUM PRÆLIA.

HUMILES laborant, ubi potentes dissident.
 Rana, in palude pugnam Taurorum intuens,
 Heu, quanta nobis instat perniciès ! ait.
 Interrogata ab aliâ, cur hoc diceret,
 De principatu cum decertarent gregis,
 Longeque ab illis degerent vitam boves :
 Est statio separata, ac diversum genus ;
 Sed pulsus regno nemoris qui profugerit,
 Paludis in secreta veniet latibula,
 Et proculcatas obteret duro pede.
 Caput ita ad nostrum furor illorum pertinet,

XXXI.—MILUUS ET COLUMBA.

Qui se committit homini tutandum improbo,
 Auxilia dum requirit, exitium invenit.

Columbæ sæpe quum fugissent Milium,
 Et celeritate pennæ vitassent necem,
 Consilium raptor vertit ad fallaciam,
 Et genus inerme tali decepit dolo :
 Quare sollicitum potiùs ævum ducitis,
 Quam me creatis ic̄to regem fœdere,
 Qui vos ab omni tutas præstem injuriâ ?
 Illæ credentes, tradunt sese Milio :
 Qui, regnum adeptus, cœpit vesci singulas,
 Et exercere imperium sævis unguibus.
 De reliquis tunc una : Meritò plectimur.

PHÆDRI
FABULARUM

LIBER SECUNDUS.

—○—
AUCTOR.

EXEMPLIS continetur Æsopi genus,
Nec aliud quidquam per fabellas quæritur,
Quam corrigatur error ut mortalium,
Acutaque sese diligens industria.
Quicumque fuerit ergo narranti jocus,
Dum capiat aurem, et servet propositum suum,
Re commendatur, non auctoris nomine.
Equidem omni curâ morem servabo senis :
Sed si libuerit aliquid interponere,
Dictorum sensus ut delectet varietas,
Bonas in partes, Lector, accipias velim.
Ita: Si rependet ipsa brevitatis gratiam :
Cujus verbosa ne sit commendatio,
Attende, cur negare cupidus debeas :
Modestis etiam offerre, quod non petierint.

I.—JUVENCUS, LEO, ET PRÆDATOR.

SUPER Juvencum stabat dejectum Leo.
Prædator intervenit, partem postulans :
Darem, inquit, nisi soleres per te sumere :
Et improbum rejecit. Fortè innoxius
Viator est deductus in eundem locum,
Feroque viso retulit retro pedem.
Cui placidas ille ; Non est quod timeas, ait,

Et, quæ debetur pars tuæ modestiæ,
 Audacter tolle. Tunc, diviso tergo,
 Silvas petivit, homini ut accessum daret.

Exemplum egregium prorsus et laudabile :
 Verùm est aviditas dives, et pauper pudor.

II.—ANUS diligens Virum ætatis mediæ, item PUELLA.

A FEMINIS utcumque spoliari viros,
 Ament, amentur, nempe exemplis discimus.

Ætatis mediæ quemdam mulier non rudis
 Tenebat, annos celans elegantia :
 Animosque ejusdem pulchra juvenis ceperat.
 Ambæ, videri dum volunt illi pares,
 Capillos homini legere cœpere invicem :
 Quum se putaret fingi curâ mulierum,
 Calvus repente factus est ; nam funditus
 Canos Puella, nigros Anus evellerat.

III.—HOMO ET CANIS.

LACERATUS quidam morfu vehementis canis,
 Tinctum cruore panem misit malefico,
 Audierat esse quod remedium vulneris.
 Tunc sic Æsopus : Noli coram pluribus
 Hoc facere canibus, ne nos vivos devorent,
 Quum scierint esse tale culpæ præmium.
 Successus improborum plures allicit.

IV.—AQUILA, FELES, ET APER.

AQUILA in sublimi quercu nidum fecerat :
 Feles cavernam nacta in mediâ pepererat :
 Sus nemoricultrix fœtum ad imam posuerat.
 Tum fortuitum Feles contubernium
 Fraude et scelestâ sic evertit malitiâ.

Ad nidum scandit volucris: pernicies, ait,
 Tibi paratur, forsan et miseræ mihi:
 Nam fodere terram quòd vides quotidie
 Aprum insidiosum, quercum vult evertere,
 Ut nostram in plano facilè progeniem opprimat,
 Terrore offuso et perturbatis sensibus,
 Derepit ad cubile setosæ suis;
 Magno, inquit, in periculo sunt nati tui.
 Nam simul exieris pastum cum tenero grege,
 Aquila est parata rapere porcellos tibi.
 Hunc quoque timore postquam complevit locum,
 Dolosa tuto condidit sese cavo:
 Indè evagata noctu, suspenso pede,
 Ubi escâ se replevit et prolem suam,
 Pavorem simulans prospicit toto die.
 Ruinam metuens Aquila ramis desidet:
 Aper rapinam vitans non prodit foras.
 Quid multa? inediâ sunt consumpti cum suis,
 Felisque catulis largam præbuerunt dapem.
 Quantum homo bilinguis sæpe concinnat mali,
 Documentum habere stulta credulitas potest.

V.—CÆSAR AD ATRIENSEM.

Est ardelionum quædam Romæ natio,
 Trepidè concursans, occupata in otio,
 Gratis anhelans, multa agendo nihil agens,
 Sibi molesta, et aliis odiosissima.

Hanc emendare, si tamen possum, volo
 Verâ fabellâ; pretium est operæ attendere.

Cæsar Tiberius quum, petens Neapolim,
 In Misenensem villam venisset suam,
 Quæ monte summo, posita Luculli manu,
 Prospeçtat Siculum et prospicit Tuscum mare;

Ex alticinctis unus atriensibus,
 Cui tunica ab humeris linteo Pelusio
 Erat defricta, cirris dependentibus,
 Perambulante læta domino viridia,
 Alveolo coepit ligneo conspergere
 Humum æstuantem, come officium jaçtitans :
 Sed deridetur. Indè notis flexibus
 Præcurrit alium in xystum, sedans pulverem.
 Agnoscit hominem Cæsar, remque intelligit.
 Id ut putavit esse nescio quid boni,
 Heus, inquit Dominus ; ille enimvero adsilit,
 Donationis alacer certæ gaudio.
 Tum sic jocata est tanti majestas Ducis :
 Non multum egisti, et opera nequidquam perit ;
 Multò majoris alapæ mecum veneunt,

VI.—AQUILA, CORNIX, ET TESTUDO.

CONTRA potentes nemo est munitus fatis ;
 Si verò accessit consiliator maleficus,
 Vis et nequitia quidquid oppugnant, ruit.
 Aquila in sublime sustulit Testudinem :
 Quæ cum abdidisset cornicâ corpus domo,
 Nec ullo pacto lædi posset condita ;
 Venit per auras Cornix ; et propter volans,
 Opimam sanè prædam rapuisti unguibus,
 Sed, nisi monstraro, quid sit faciendum tibi,
 Gravi nequidquam te lassabit pondere.
 Promissâ parte, suadet, ut scopulum super
 Altis ab astris duram illidat corticem,
 Quâ comminutâ facili vescatur cibo.
 Inducta verbis Aquila, monitis paruit,
 Simul et magistræ largè divisit dapem.
 Sic tuta quæ naturæ fuerat munere,
 Impar duabus occidit tristi nece.

VII.—MULI ET LATRONES.

MULI gravati farcinis ibant duo ;
 Unus ferebat fiscos cum pecuniâ,
 Alter tumentes multo saccos hordeo.
 Ille onere dives, celsâ cervice eminens,
 Clarumque collo jactans tintinnabulum :
 Comes quieto sequitur et placido gradu.
 Subitò Latrones ex insidiis advolant,
 Interque cædem ferro mulum trufitant.
 Diripiunt nummos, negligunt vile hordeum.
 Spoliatus igitur casus quum fleret suos,
 Equidem, inquit alter, me contemptum gaudeo,
 Nam nihil amisi, nec sum læsus vulnere.
 Hôc argumento tuta est hominum tenuitas.
 Magnæ periculo sunt opes obnoxia.

VIII.—CERVUS ET BOVES.

CERVUS nemorosus excitatus latibulis,
 Ut venatorum fugeret instantem necem,
 Cæco timore proximam villam petit,
 Et opportuno se bubili condidit.
 Hic Bos latenti: Quidnam voluisti tibi,
 Infelix, ultro qui ad necem cucurreris,
 Hominumque tectò spiritum commiseris?
 At ille supplex: Vos modò, inquit, parcite,
 Occasione rursus erumpam datâ.
 Spatium diei noctis excipiunt vices.
 Frondem bubulcus affert, nec ideo videt.
 Eunt subinde et redeunt omnes rustici,
 Nemo animadvertit: transit etiam villicus,
 Nec ille quidquam sentit. Tum gaudens ferus
 Bobus quietis agere cœpit gratias,

Hospitium aduerso quòd præstiterint tempore.
 Respondit unus : saluum te cupimus quidem ;
 Sed ille, qui oculos centum habet, si venerit,
 Magno in periculo vita vertetur tua.

Hæc inter ipse dominus à cœnâ redit :
 Et quia corruptos viderat nuper Boves,
 Accedit ad præsepe : cur frondis parum est ?
 Stramenta desunt ? tollere hæc aranea
 Quantum est laboris ? dum scrutatur singula,
 Cervi quoque alta est conspicatus cornua.
 Quem convocatâ jubet occidi familiâ,
 Prædamque tollit. Hæc significat fabula,
 Dominum videre plurimum in rebus suis.

EPILOGUS.

Æsopo ingentem statuam posuere Attici ;
 Servumque collocârunt æternâ in basi,
 Patere honoris scirent ut cunâtis viam,
 Nec generi tribui, sed virtuti, gloriam.
 Quoniam occupârat alter, ne primus forem,
 Ne solus esset, studui ; quod superfuit.
 Nec hæc invidia, verùm est zmulatio.
 Quòd si labori fauerit Latium meo,
 Plures habebit, quos opponat Græciæ.
 Si livor obtrectare curam voluerit,
 Non tamen eripiet laudis conscientiam.
 Si nostrum studium ad aures pervenit tuas,
 Et arte fictas animus sentit fabulas,
 Omnem querelam submovet felicitas.
 Sin autem ; ac illis doctus occurret labor,
 Sinistra quos in lucem natura extulit,
 Nec quidquam possunt, nisi meliores carpere,
 Fatale exitium corde durato feram,
 Donec fortunam criminis pudeat sui.

PHÆDRI
FABULARUM

LIBER TERTIUS.

PROLOGUS AD EUTYCHUM.

PHÆDRI libellos legere si desideras,
Vaces oportet, Eutychè, à negotiis,
Ut liber animus sentiat vim carminis.
Verùm, inquit, tanti non est ingenium tuum,
Momentum ut horæ pereat officiis meis.
Non ergo causa est manibus id tangi tuis,
Quod occupatis auribus non convenit.
Fortasse dices: aliquæ venient feriæ,
Quæ me soluto pectore ad studium vocent.
Legesne, quæso, potiùs viles nœnias,
Impendas curam quàm rei domesticæ,
Reddas amicis tempora, uxori vaces,
Animum relaxes, otium des corpori,
Ut adsuëtam fortiùs præstes vicem?
Mutandum tibi propositum est, et vitæ genus,
Intrare si Musarum limen cogitas.
Ego, quem Pierio mater enixa est jugo,
In quo tonanti sancta Mnemosyne Jovi,
Fecunda novies, artium peperit chorum:
Quamvis in ipsâ natus sim penè scholâ,
Curamque habendi penitus corde eraserim,
Et laude invitâ vitam in hanc incubuerim,
Fastidiosè tamen in cœtum recipior.
Quid credis illi accidere, qui magnas opes
Exaggerare quærit omni vigiliâ,

Docto labori dulce præponens lucrum ?
 Sed jam, quodcumque fuerit (ut dixit Sinon,
 Ad regem quum Dardaniæ perductus foret)
 Librum exarabo tertium Æsopi stylo,
 Honori et meritis dedicans illum tuis :
 Quem si leges, lætabor ; sin autem minus,
 Habebunt certè, quo se oblectent posteri.

Nunc, fabularum cur sit inventum genus,
 Brevi docebo. Servitus obnoxia,
 Quia, quæ volebat, non audebat dicere,
 Affectus proprios in fabellas transtulit,
 Calumniamque fictis elusit jocis.
 Ego porrò illius semitam feci viam,
 Et cogitavi plura, quam reliquerat,
 In calamitatem deligens quædam meam.
 Quòd si accusator alius Sejano foret,
 Si testis alius ; iudex alius denique,
 Dignum faterer esse me tantis malis,
 Nec his dolorem delenirem remediis.
 Suspicione si quis errabit suâ,
 Et rapiet ad se, quod erit commune omnium,
 Stultè nudabit animi conscientiam.
 Huic excusatum me velim nihilominus :
 Neque enim notare singulos mens est mihi,
 Verùm ipsam vitam et mores hominum ostendere :
 Rem me professum dicet fors aliquis gravem.
 Si Phryx Æsopus potuit, si Anacharis Scytha
 Æternam famam condere ingenio suo :
 Ego, literatæ qui sum propior Græciæ,
 Cur somno inertì deseram patriæ decus ?
 Threïssa cum gens numeret auctores suos,
 Linoque Apollo sit parens, Musa Orpheo,
 Qui saxa cantu movit, et domuit feras,
 Hæbrique tenuit impetus dulci morâ.

Ergo hinc abesto, livor, ne frustra gemas,
 Quoniam solemnus mihi debetur gloria.
 Induxi te ad legendum; sincerum mihi
 Candore noto reddas iudicium peto.

I.—ANUS AD AMPHORAM.

ANUS jacere vidit epotam amphoram,
 Adhuc, Falernâ sæcæ, è testâ nobili,
 Odorem quæ jucundum latè spargeret.
 Hunc postquam totis avida traxit naribus:
 O suavis anima, quale in te dicam bonum
 Antehac fuisse; tales cùm sint reliquæ?
 Hoc quò pertineat, dicet, qui me novcrit.

II.—PANTHERA ET PASTORES.

SOLET à despectis par referri gratia.
 Panthera imprudens olim in foveam decidit;
 Videre agresiles; alii fustes congerunt,
 Alii onerant saxis: quidam contrà miseriti,
 Perituræ quippe, quamvis nemo læderet,
 Misere panem, ut sustineret spiritum.
 Nox insculta est, abeunt securi domum,
 Quasi inventuri mortuam postridie.
 At illa, vires ut rescecit languidas,
 Veloci saltu foveâ sese liberat,
 Et in cubile concito properat gradu.
 Paucis diebus interpolitis, provolat,
 Pecus trucidat, ipsos pastores necat,
 Et, cuncta vastans, sævit irato impetu.
 Tum sibi timentes, qui feræ pepercerant,
 Damnum haud recusant, tantùm pro vitâ rogant.
 At illa; memini, qui me saxo petierint,
 Qui panem dederint: vos timere abssistite;
 Illis revertor hostis, qui me læserant.

III.—ÆSOPUS ET RUSTICUS.

Usu peritus hariolo velocior
 Vulgò esse fertur : causa sed non dicitur :
 Notescet quæ nunc primum fabellâ meâ.
 Habenti cuidam pecora pepererunt Oves
 Agnos humano capite. Monstro exterritus,
 Ad consulendos currit mœrens hariolos.
 Hic pertinere ad domini respondet caput,
 Et avertendum victimâ periculum.
 Ille autem affirmat conjugem esse adulteram,
 Et insitivos significari liberos :
 Sed expiari posse majori hostiâ.
 Quid multa ? variis dissident sententiis,
 Hominisque curam curâ majore aggravant.
 Æsopus ibi stans, naris emunctæ lenex,
 Natura numquam verba cui potuit dare :
 Si procurare vis ostentum, Rustice,
 Uxores, inquit, da tuis pastoribus.

IV.—SIMII CAPUT.

PENDERE ad lanium quidam vidit Simium
 Inter reliquias merces atque obsonia :
 Quæsit, quidnam saperet ? tum lanius jocans :
 Quale, inquit, caput est, talis præstatur sapor.
 Ridiculè magis hoc dictum, quàm verè, ætumo.
 Quando et formosos sæpè inveni pessimos ;
 Et turpi facie multos cognovi optimos.

V.—ÆSOPUS ET PETULANS.

SUCCESSUS ad perniciem multos devocat.
 Æsopo quidam Petulans lapidem impeggerat.
 Tanto, inquit, melior. Assen deinde illi dedit,
 Sic profecutus : plus non habeo mehercule,

Sed unde accipere possis, monstrabo tibi.
 Venit ecce dives et potens; huic similiter
 Impinge lapidem, et dignum accipies præmium.
 Persuafus ille, fecit, quod monitus fuit.
 Sed spes fefellit impudentem audaciam:
 Comprehensus namque pœnas persolvit cruce.

VI.—MUSCA ET MULA.

MUSCA in temone sedit, et Mulam increpans:
 Quam tarda es? inquit: non vis citiùs progredi?
 Vide, dolone ne collum pungam tibi.
 Respondit illa: verbis non moveor tuis;
 Sed istum timeo, sellâ qui primâ sedens,
 Jugum flagello temperat lento meum,
 Et ora frenis continet spumantibus,
 Quapropter aufer frivolum insolentiam;
 Namque, ubi strigandum est, et ubi currendum, scio.
 Hâc derideri fabulâ meritò potest,
 Qui sine virtute vanas exercet minas.

VII.—CANES ET LUPUS.

QUAM dulcis sit libertas, breviter proloquar.
 Cani per pasto macie confectus Lupus
 Fortè occucurrit: dein salutant invicem:
 Ut restiterunt: unde sic, quæso, nites?
 Aut quo cibo fecisti tactum corporis?
 Ego, qui sum longè fortior, pereo fame.
 Canis simpliciter; eadem est conditio tibi,
 Præstare domino si par officium potes.
 Quod? inquit ille. Custos ut sis liminis,
 A furibus tuearis et noctu domum.
 Ego verò sum paratus; nunc patior nives
 Imbresque, in silvis asperam vitam trahens,
 Quanto est facilius mihi sub tecto vivere,

Et otiosum largo satiari cibo?
 Veni ergo mecum. Dum procedunt, aspicit
 Lupus à catenâ collum detritum Canis.
 Unde hoc, amice? Nihil est. Dic, quæso, tamen.
 Quia videor acer, alligant me interdum,
 Luce ut quiescam, et vigilem, nox quum venerit;
 Crepusculo solutus, quâ visum est, vagor.
 Affertur ultrò panis; de mensâ suâ
 Dat ossa dominus; frustra jactat familia,
 Et, quod fastidit quisque, plumentarium.
 Sic finè labore venter impletur meus.
 Age, si quò abire est animus, est licentia?
 Non planè est, inquit. Fruere, quæ laudas, Canis.
 Regnare nolo, liber ut non sim mihi.

VIII.—FRATER ET SOROR.

PRÆCEPTO monitus, sæpe te considera.
 Habebat quidam filiam turpissimam,
 Idemque insigni et pulchrâ facie filium.
 Hi, speculum in cathedrâ matris ut positum fuit,
 Pueriliter ludentes, forte inspexerant.
 Hic se formosum jactat, illa irascitur,
 Nec glorientis sustinet fratris jocos,
 Accipiens (quid enim?) cuncta in contumeliam.
 Ergo ad patrem decurrit, læsura invicem,
 Magnâque invidiâ criminatur filium,
 Vir natus quòd rem fœminarum tetigerit.
 Amplexus ille utrumque, et carpens oscula,
 Dulcemque in ambos charitatem partiens:
 Quotidie, inquit, speculo vos uti volo:
 Tu formam ne corrumpas nequitix malis;
 Tu faciem ut istam moribus vincas bonis.

IX.—SOCRATES AD AMICOS.

VULGARE amici nomen, sed rara est fides.
 Quum parvas ædes sibi fundasset Socrates,
 (Cujus non fugio mortem, si famam adsequar,
 Et cedo invidiæ, dum modo absolvar cinis)
 E populo sic, nescio quis, ut fieri solet:
 Quæso, tam angustam, talis vir, ponis domum?
 Utinam, inquit, veris hanc amicis impleam.

X.—POETA *de Credere et non Credere.*

PERICULOSUM est credere, et non credere:
 Utriusque exemplum breviter exponam rei.
 Hippolitus obiit, quia novercæ creditum est;
 Cassandræ quia non creditum, ruit Ilium.
 Ergo exploranda est veritas multùm, priùs
 Quam stulta pravè judicet sententia.
 Sed fabulosam ne vetustatem elevent,
 Narrabo tibi, memoriâ quod factum est meâ.
 Maritus quidam quum diligeret conjugem,
 Togamque puram jam pararet filio,
 Seductus in secretum à liberto suo,
 Sperante hæredem suffici se proximum.
 Qui, quum de puero multa mentitus foret,
 Et plura de flagitiis castæ mulieris,
 Adjecit id, quod sentiebat maximè,
 Doliturum amanti, ventitare adulterum,
 Stuproque turpi pollui famam domûs.
 Incensus ille falso uxoris crimine,
 Simulavit iter ad villam, clamque in oppido
 Subsedit, deinde noctu, subitò, januam
 Intravit, rectà cubiculum uxoris petens,
 In quo dormire mater natum jusserat,
 Ætatem adultam servans diligentius.

Dum quærun't lumen, dum concurrant familia,
 Iræ furentis impetum non sustinens,
 Ad lectum accedit, tentat in tenebris caput.
 Ut sentit tonsum, gladio pectus tranfigit,
 Nihil respiciens, dum dolorem vindicet.
 Lucernâ allatâ, simul aspexit filium,
 Sanctamque uxorem dormientem cubiculo,
 Sopita primo quæ nil somno senserat ;
 Repræsentavit in se pœnam facinoris,
 Et ferro incubuit, quod credulitas strinxerat.
 Accusatores postulârunt mulierem ;
 Romamque pertraxerunt ad Centumviros.
 Maligna insontem deprimit suspicio,
 Quòd bona possideat ; stant patroni, fortiter
 Causam tuentes innocentis fœminæ.
 A Divq; Augusto tunc petiere iudices,
 Ut adjuvaret jurisjurandi fidem,
 Quòd ipsos error implicuisset criminis.
 Qui postquam tenebras dispulit calumniæ,
 Certumque fontem veritatis reperit,
 Luat, inquit, pœnas causa libertus mali.
 Namque orbam nato simul, et privatam viro,
 Miserandam potiùs, quàm damnandam, existimo.
 Quòd si damnanda perscrutatus crimina
 Paterfamilias esset, si mendacium
 Subtiliter limâisset, à radicibus
 Non evertisset scelere funesto domum.

Nil spernat auris, nec tamen credat statim.
 Quandoquidem et illi peccant, quos minimè putes,
 Et qui non peccant, impugnantur fraudibus.
 Hoc admonere simplices etiam potest,
 Opinione alterius ne quid ponderent.
 Ambitio namque dissidens mortalium

Aut gratiæ subscribit, aut odio suo,
Erit ille notus, quem per te cognoveris.

Hæc executus sum propterea pluribus,
Brevitate nimiâ quoniam quosdam offendimus.

XI.—EUNUCHUS AD IMPROBUM.

EUNUCHUS litigabat cum quodam improbo,
Qui, super obscæna dicta et petulans jurgium,
Damnum infectatus est amissi corporis.

En, ait, hoc unum est, cur laborem validius,
Integritatis testes quia defunt mihi.

Sed quid fortunæ, stulte, delictum arguis?

Id demum est homini turpe, quod meruit pati.

XII.—PULLUS AD MARGARITAM.

IN sterculino pullus gallinaccus

Dum quærit escam, Margaritam reperit.

Jaces indigno, quanta res, inquit, loco?

Te si quis pretii cupidus vidisset tui!

Olim redisses ad splendorem maximum.

Ego, qui te inveni, potior cui multò est cibus?

Nec tibi prodesse, nec mihi quidquam potes.

Hoc illis narro, qui me non intelligunt.

XIII.—APES ET FUCI, VESPA JUDICE.

APES in altâ quercu fecerant favos.

Hos fuci inertes esse dicebant suos.

Lis ad forum deducta est, Vespâ judice.

Quæ genus utrumque nôsset quum pulcherrimè,

Legem duabus hanc proposuit partibus:

Non inconveniens corpus, et par est color,

In dubium planè res ut meritò venerit.

Sed, ne religio peccet imprudens mea,

Alvos accipite, et ceris opus infundite,

Ut ex sapore mellis, et formâ favi,
 De quis nunc agitur, auctor horum appareat.
 Fuci recusant : Apibus conditio placet.
 Tunc illa talem sustulit sententiam ;
 Apertum est, quis non possit, aut quis fecerit.
 Quapropter Apibus fructum restituo suum.
 Hanc præterissem fabulam silentio,
 Si pactam Fuci non recusassent fidem.

XIV.—ÆSOPUS LUDENS.

PUERORUM in turbâ quidam ludentem Atticus
 Æsopum nucibus quum vidisset, restitit,
 Et quasi delirum risit. Quod sensit simul
 Derisor potiùs, quàm deridendus senex ;
 Arcum retensum posuit in mediâ viâ :
 Heus, inquit, sapiens, expedi quid fecerim.
 Concurrit populus : Ille se torquet diù,
 Nec quæstionis positæ causam intelligit :
 Novissimè succumbit. Tum victor Iophus :
 Cito rumpe arcum, semper si tensum habueris :
 At si laxaris, quum voles, erit utilis.
 Sic ludus animo debet aliquando dari,
 Ad cogitandum melior ut redeat tibi.

XV.—CANIS AD AGNUM.

INTER Capellas Agno balanti Canis,
 Stultè, inquit, erras, non est hic mater tua :
 Ovesque segregatas ostendit procul.
 Non illam quæro, quæ, cum libitum est, concipit ;
 Dein portat onus ignotum certis mensibus,
 Novissimè prolapsam effundit sarcinam ;
 Verùm illam, quæ me nutrit admoto ubere,
 Fraudatque natos lacte, ne desit mihi.
 Tamen illa est potior, quæ te peperit. Non ita est.

Unde illa scivit, niger, an albus nascerer?
 Age porrò, scisset : quum crearer masculus,
 Beneficium magnum sanè natali dedit ;
 Ut exspectarem lanium in horas singulas.
 Cujus potestas nulla in gignendo fuit,
 Cur hac sit potior, quæ jacentis misera est,
 Dulcemque sponte præstat benevolentiam?
 Facit parentes bonitas, non necessitas.

His demonstrare voluit auctor versibus,
 Obfistere homines legibus, meritis capi.

XVI.—CICADA ET NOCTUA.

HUMANITATI qui se non accommodat,
 Plerumque pœnas oppetit superbix.

Cicada acerbum Noctuxæ convicium
 Faciebat, solitæ victum in tenebris quærere,
 Cavoque ramo capere somnum interdium.
 Rogata est, ut taceret. Multò validiùs
 Clamare cœpit. Rursus admotâ prece,
 Accensa magis est. Noctua, ut vidit sibi
 Nullum esse auxilium, et verba contemni sua,
 Hâc est aggressa garrulam fallaciâ :
 Dormire quia me non sinunt cantus tui,
 Sonare citharâ quos putes Apollinem,
 Potare est animus nectar, quod Pallas mihi
 Nuper donavit : si non fastidis, veni ;
 Unâ bibamus. Illa, quæ ardebat siti,
 Simul cognovit vocem laudari suam,
 Cupidè advolavit. Noctua, egressa è cavo,
 Trepidantem confectata est, et leto dedit.
 Sic, viva quod negârat, tribuit mortua.

XVII.—ARBORES IN DEORUM TUTELA.

OLIM, quas vellent esse in tutelâ suâ,
 Divi legerunt arbores. Quercus Jovi,

Et myrtus Veneri placuit, Phœbo laurea,
 Pinus Cybebæ, populus celsa Herculi.
 Minerva admirans, quare steriles fumerent ?
 Interrogavit. Causam dixit Jupiter ;
 Honorem fructu ne videamur vendere.
 At mehercules narrabit, quod quis voluerit,
 Oliva nobis propter fructum est gratior.
 Tunc sic Deorum genitor, atque hominum fator :
 O nata, meritò sapiens dicere omnibus :
 Nisi utile est, quod facimus, stulta est gloria.
 Nihil agere, quod non profit, fabella admonet.

XVII.—PAVO AD JUNONEM.

PAVO ad Junonem venit, indignè ferens,
 Cantus luscini quòd sibi non tribuerit ;
 Illum esse cunctis auribus admirabilem,
 Se derideri, simul ac vocem miserit.
 Tunc consolandi gratiâ, dixit Dea :
 Sed formâ vincis, vincis magnitudine ;
 Nitor zmaragdi collo præfulget tuo,
 Pictisque plumis gemmeam caudam explicas.
 Quòd mi, inquit, mutam speciem, si vincor sono ?
 Fatorum arbitrio partes sunt vobis datæ :
 Tibi forma, vires aquilæ, lusciniò melos,
 Augurium corvo, læva cornici omina,
 Omnes quæ propriis sunt contentæ vocibus.
 Noli affectare, quod tibi non est datum,
 Delusa ne spes ad querelam recidat.

XIX.—ÆSOPUS AD GARRULUM.

ÆSOPUS domino solus cùm esset familia,
 Parare cœnam jussus est maturiùs.
 Ignem ergo quærens, aliquot lustravit domos ;
 Tandemque invenit, ubi lucernam accenderet.

Tum circueunti fuerat quod iter longius,
 Effecit brevius : namque rectâ per forum
 Cœpit redire. Et quidam è turbâ Garrulus,
 Æsopè, medio sole, quid cum lumine ?
 Hominem, inquit, quæro, et abiit festinans domum.
 Hoc si molestus ille ad animum retulit,
 Sensit profectò, se hominem non visum seni,
 Intempestivè qui occupato alluserit.

XX.—ASINUS ET GALLI.

Qui natus est infelix, non vitam modò
 Tristem decurrit, verùm post obitum quoque
 Persequitur illum dura fati miseria.

Galli Cybebes circùm quæstus ducere
 Asinum solebant, bajulantem farcinas.

Is quum labore et plagis esset mortuus,
 Detractâ pelle, sibi fecerunt tympana.

Rogati mox à quodam, delicio suo

Quidnam fecissent ? hòc locuti sunt modo :

Putabat se post mortem securum fore,

Ecce aliæ plagæ congeruntur mortuo.

John Sigor

Leith 15th July 1804

PHÆDRI FABULARUM

LIBER QUARTUS.

I.—DE MUSTELA ET MURIBUS.

JOCULARE tibi videtur : et sanè levi,
Dum nihil habemus maj^{or}is, calamo ludimus ;
Sed diligenter intueri has nœnias ;
Quantam sub illis utilitatem reperiēs ?
Non semper ea suat, quæ videntur ; decipit
Frons prima multos, rara mens intelligit,
Quod interiore condidit cura angulo.
Hoc ne locutus sinè mercede existimer,
Fabellam adjiciam de mustelâ et muribus.

Mustela, quum, annis et senectâ debilis,
Mures veloces non valeret affequiri,
Involvit se farinâ, et obscuro loco
Abjecit negligenter. Mus, escam putans,
Assiluit, et compressus occubuit neci.
Alter similiter, deinde periit tertius ;
Aliquot secutis, venit et retorridus,
Qui sæpe laqueos et muscipula effugerat,
Proculque insidias cernens hostis callidi,
Sic valeas, inquit, ut farina es, quæ jaces.

II.—VULPIS ET UVA.

FAME coacta Vulpis altâ in vineâ
Uvam appetebat, summis saliens viribus :
Quam tangere ut non potuit, discedens ait :

Nondum matura est, nolo acerbam fumere.

Qui, facere quæ non possunt, verbis elevant,
Ascribere hoc debebunt exemplum sibi.

III.—EQUUS ET APER.

EQUUS sedare solitus quo fuerat sitim,
Dum sese Aper volutat, turbavit vadum.
Hinc orta lis est. Sonipes, iratus fero,
Auxilium petiit hominis; quem dorso levans,
Rediit ad hostem. Jactis hunc telis eques
Postquam interfecit, sic locutus traditur:
Lætor, tulisse auxilium me precibus tuis;
Nam prædam cepi, et didici, quàm sis utilis.
Atque ita coëgit frenos invitum pati.
Tum mæstus ille: Parvæ vindictam rei
Dum quæro demens, servitutem reperi.

Hæc iracundos admonebit fabula,
Impunè potius lædi, quàm dedi alteri.

IV.—POETA.

PLUS esse in uno sæpe, quàm in turbâ, boni,
Narratione posteris tradam brevi.

Quidam decedens tres reliquit filias;
Unam formosam, et oculis venantem viros;
At alteram lanificam, frugi, et rusticam;
Devotam vino tertiam, et turpissimam.
Harum autem matrem fecit heredem senex,
Sub conditione, totam ut fortunam tribus
Æqualiter distribuât, sed tali modo:
Ne data possideant aut fruantur; tum, simul
Habere res desierint, quas acceperint,
Centena matri conferant sestertia.
Athenas rumor implet. Mater sedula
Juris peritos consulit, nemo expedit,

Quo pacto non possideant, quod fuerat datum,
 Fructumve capiant; deinde quæ tulerint nihil,
 Quàmnam ratione conferant pecuniam.
 Postquam consumpta est temporis longi mora,
 Nec testamenti potuit sensus colligi,
 Fidem advocavit, jure neglecto, parens.
 Seponit mœchæ vestem, mundum muliebrem,
 Lavationem argenteam, eunuchos, glabros.
 Lanificæ agellos, pecora, villam, operarios,
 Boves, jumenta, et instrumentum rusticum.
 Potrici plenam antiquis apothecam cadis,
 Domum politam, et delicatos hortulos.
 Sic destinata dare quum vellet singulis,
 Et approbaret populus, qui illas noverat,
 Æsopus mediâ subito in turbâ constitit:
 O si maneret condito sensus patri,
 Quàm graviter ferret, quòd voluntatem suam
 Interpretari non potuissent Attici!
 Rogatus deinde, solvit errorem omnium.
 Domum et ornamenta, cum venullis hortulis,
 Et vina vetera date lanificæ rusticæ.
 Vestem, uniones, pedisequos, et cætera
 Illi assignate, vitam quæ luxu trahit.
 Agros, vites, et pecora cum pastoribus
 Donate mœchæ. Nulla poterit perpeti,
 Ut moribus quid teneat alienum suis.
 Deformis cultum vendet, ut vinum petat.
 Agros abjiciet mœcha, ut ornatum paret;
 At illa gaudens pecore, et lanæ dedita,
 Quâcumque summâ tradet luxuriz donum.
 Sic nulla possidebit, quod fuerit datum,
 Et dictam matri conferent pecuniam,
 Ex pretio rerum, quas vendiderint singulæ.

Ita, quod multorum fugit imprudentiam,
Unius hominis reperit solertia.

V.—PUGNA MURIUM ET MUSTELARUM.

QUUM victi Mures Mustelarum exercitu
(Historia quorum in tabernis pingitur)
Fugerent, et artos circum trepidarent cavos;
Ægrè recepti, tamen evaserunt necem.
Duces eorum, qui capitibus cornua
Suis ligarant, ut conspicuum in prælio
Haberent signum, quod sequerentur, milites,
Hæserè in portis, suntque capti ab hostibus;
Quos immolatos victor avidis dentibus
Capacis alvi merfit tartareo specu.

Quemcumque populum tristis eventus premit,
Periclitatur magnitudo principum,
Minuta plebes facili præsidio latet.

VI.—POETA.

Tu, qui, nasute, scripta destringis mea,
Et hoc jocosum legere fastidis genus,
Parvâ libellum sustine patientia,
Severitate: in frontis dum placo tuæ,
Et in cothurnis prodit Æsopus novis.
Utinam nec umquam Pelii nemoris jugo
Pinus bipenni concidisset Thessala!
Nec ad professæ mortis audacem viam
Fabricâsset Argus opere Palladio ratem!
Inhospitalis prima quæ Ponti sinus
Patefecit, in perniciem Graium et Barbarum.
Namque et superbi luget Ætææ domus,
Et regna Pelix scelere Medæe jacent:
Quæ, sævum ingenium variis involvens modis,
Illic per artus fratris explicuit fugam;
Hic cæde Patris Peliadum infecit manus.

Quid tibi videtur? Hoc quoque infulsum est, ais,
 Falsoque dictum; longè quia vetustior
 Ægea Minos classe perdomuit freta,
 Iustoque vindicavit exemplo impetum.
 Quid ergo possum facere tibi, lector Cato,
 Si nec fabellæ te juvant, nec fabulæ?
 Noli molestus esse omnino literis,
 Majorem exhibeant ne tibi molestiam.

Hoc illis dictum est, si qui stulti nauseant,
 Et, ut putentur sapere, cælum vituperant.

VII.—VIPERA ET LIMA.

MORDACIOREM qui improbo dente appetit,
 Hòc argumento se describi sentiat.

In officinam fabri venit Vipera,
 Hæc quum tentaret, si qua res esset cibi,
 Limam momordit. Illa contrà contumax,
 Quid me, inquit, stulta, dente captas lædere,
 Omne adsuèvi ferrum quæ corrodere?

VIII.—VULPES ET HIRCUS.

HOMO, in periculum simul ac venit, callidus
 Effugium reperire alterius quærit malo.

Quum decidisset Vulpis in puteum infcisa,
 Et altiore clauderetur margine;
 Devenit Hircus sitiens in eundem locum,
 Simul rogavit, esset an dulcis liquor,
 Et copiotus? Illa fraudem moliens;
 Descende, amice, tanta bonitas est aquæ,
 Voluptas ut satiari non possit mea.
 Immisit se barbatus. Tum Vulpecula
 Evalit puteo, nixa cellis cornibus,
 Hircumque clauso liquit hærentem vado.

IX.—DE VITIIS HOMINUM.

PERAS imposuit Jupiter nobis duas :
 Propriis repletam vitiis post tergum dedit,
 Alienis ante pectus suspendit gravem.

Hâc re videre nostra mala non possumus ;
 Alii simul delinquunt, censores sumus.

X.—FUR ARAM COMPILANS.

LUCERNAM fur accendit ex arâ Jovis,
 Ipsamque compilavit ad lumen suum.

Onustus sacrilegio quum discederet,
 Repentè vocem sancta misit religio ;
 Malorum quamvis ista fuerint munera,
 Mihique invisâ, ut non offendar subripi ;
 Tamen, sceleste, spiritu culpam lues,
 Olim quum adscriptus venerit pœnæ dies,
 Sed ne ignis noster facinori præluceat,
 Per quem verendos excolit pietas Deos,
 Veto esse tale luminis commercium.
 Ita hodie nec lucernam de flammâ Deûm,
 Nec de lucernâ fas est accendi sacrum.

Quot res contineat hoc argumentum utiles,
 Non explicabit alius, quàm qui reperit.

Significat primò, sæpe, quos ipse alueris,

Tibi inveniri maxime contrarios.

Secundò ostendit, scelera non irâ Deum,

Fatorum dicto sed puniri tempore.

Novissimè interdicit, ne cum malefico

Usum bonus confociet ullius rei.

XI.—MALAS ESSE DIVITIAS.

OMNES invisæ meritò sunt forti viro,

Quia dives arca veram laudem intercipit.

Cælo receptus propter virtutem Hercules,

Quum gratulantes persalutâsset Deos ;

Veniente Pluto, qui Fortunæ est filius,
 Avertit oculos. Causam quæsitivus Pater.
 Odi, inquit, illum, quia malis amicus est,
 Simulque objecto cuncta corrumpit lucro.

XII.—LEO REGNANS.

UTILIUS homini nihil est, quam recte loqui ;
 Probanda cunctis est quidem sententia,
 Sed ad perniciem solet agi sinceritas.

Quum se ferarum Regem fecisset leo,
 Et æquitatis vellet famam consequi,
 A pristina deflexit consuetudine,
 Atque inter illas tenui contentus cibo,
 Sancta incorrupta jura reddebat fide :
 Postquam labare cœpit pœnitentiâ.

XIII.

* * * * *

Afflictione veretri linguam mulieris,
 Affinitatem traxit inde obscœnitas.

XIV.—PROMETHEUS.

ROGAVIT alter, tribadas, et molles mares,
 Quæ ratio procreasset? exposuit senex.
 Idem Prometheus auctor vulgi fictilis ;
 Qui simul offendit . d fortunam, frangitur ;
 Naturæ partes, veste quas celat pudor,
 Quum separatim toto sinxisset die,
 Aptare mox ut posset corporibus suis,
 Ad cœnam est invitatus subito a Libero.
 Ubi irrigatus multo venas nectare,
 Sero domum est reversus titubanti pede ;
 Tum semisomno corde, et errore ebrio,
 Applicuit virginale generi masculino,

Et masculina membra applicuit feminis.
Ita nunc libido pravo fruitur gaudio.

XV.—CAPELLÆ ET HIRCI.

BARBAM capellæ quum impetrâssent ab Jove,
Hirci mœrentes indignari cœperunt,
Quòd dignitatem sceminæ æquâssent suam :
Sinite, inquit, illas gloriâ vanâ frui,
Et usurpare vestri ornatum muneris,
Pares dum non sint vestræ fortitudinis.

Hoc argumentum monet, ut sustineas tibi
Habitum esse similes, qui sunt virtute impares.

XVI.—GUBERNATOR ET NAUTÆ.

QUUM de fortunis quidam quereretur suis ;
Æolopus finxit consolandi gratiâ.

Vexatâ sævis navis tempestatibus,
Inter vectorum lacrymas, et mortis metum,
Faciem ad serenam subito mutato die,
Ferri secundis tuta cœpit flatibus,
Nimiâque nautas hilaritate extollere.
Factus periculo tum gubernator sophus ;
Parcè gaudere oportet, et sensim queri,
Totam quia vitam miscet dolor et gaudium.

XVII.—CANUM LÉGATI AD JOVEM.

CANES legatos olim misere ad Jovem,
Melioris vitæ tempus oratum suæ,
Ut sese abriperet hominum contumeliis,
Furfuribus sibi conspersum quod panem darent,
Fimoque turpi maximam explerent famem :
Profecti sunt legati non celeri pede,
Dum naribus scrutantur escam in stercore.
Citati non respondent. Vix tandem invenit
Eos Mercurius, et turbatos attrahit.

Tum vero vultum magni ut viderunt Jovis,
 Totam timentes concacarunt regiam.
 Propulsi vero fustibus, vadunt foras :
 Vetat dimitti magnus illos Jupiter.
 Mirati, sibi legatos non revertier,
 Turpe æstimantes aliquid commissum a suis,
 Post aliquod tempus alios adscribi jubent.
 Rumor legatos superiores prædidit.
 Timentes rursus aliquid ne simile accidat,
 Odore canibus anum, sed multo, replent,
 Mandata dant, legati mittuntur, statim
 Adeunt. Rogantes aditum, continuo impetrant
 Confedit genitor tum Deorum maximus,
 Quassatque fulmen ; tremere cœpere omnia.
 Canes confusi, subitus quod fuerat fragor,
 Repente odorem mixtum cum merdis cacant,
 Reclamant omnes, vindicandam injuriam,
 Sic est locutus ante pœnam Jupiter :
 Non est legatos Regis non dimittere,
 Nec est difficile, pœnas culpæ imponere,
 Sed hoc feretis pro judicio præmium ;
 Non vero dimitti, verum cruciari fame,
 Ne ventrem continere non possint suum.
 Illi autem, qui miserunt vos tam futiles,
 Numquam carebunt hominis contumeliâ.
 Ita nunc legatos expectant et posterî ;
 Novumque venire qui videt, culum olfacit.

XVIII.—HOMO ET COLUBRA.

Qui fert malis auxilium, post tempus dolet,
 Gelu rigentem quidam Colubram sustulit,
 Sinuque fovit, contra se ipse misericors.
 Namque ut refecta est, necuit hominem protinus.
 Hanc alia quum rogaret causam facinoris,
 Respondit ; ne quis discat prodesse improbis.

XIX.—VULPIS ET DRACO.

VULPIS cubile fodiens, dum terram eruit,
 Agitque plures altiùs cuniculos,
 Pervenit ad Draconis speluncam ultimam ;
 Custodiebat qui thesauros abditos.
 Hunc simul adspexit ; Oro, ut imprudentiæ
 Des primùm veniam : deinde, si pulchre vides,
 Quàm non conveniens aurum sit vitæ meæ,
 Respondeas clementer, quem fructum capis
 Hòc ex labore, quodve tantum est præmium,
 Ut careas somno, et ævum in tenebris exigas ?
 Nullum, inquit ille : verùm hoc a summo mihi
 Jove attributum est. Ergo nec sumis tibi,
 Nec ulli donas quidquam ? Sic fati placet.
 Nolo irascaris, liberè si dixerò,
 Diis est iratis natus, qui est similis tibi.

POETA.

ABITURUS illuc, quo priores abierunt,
 Quid mente cæcâ miserum torques spiritum ?
 Tibi dico, avare, gaudium heredis tui,
 Qui thure superos, ipsum te fraudas cibo,
 Qui tristis audis mulicum citharæ sonum,
 Quem tibi arum macerat jocunditas,
 Opsoniorum pretia cui gemitum exprimunt ;
 Qui, dum quadrantes aggeras patrimonio,
 Cælum fatigas sordido perjurio ;
 Qui circumcidis omnem impensam funeris,
 Libitina ne quid de tuo faciat lucrum.

XX.—PHÆDRUS.

QUID judicare cogitet livor modo,
 Licet dissimulet, pulchre tamen intelligo.
 Quidquid putabit esse dignum memoriæ,
 Æsopi dicet ; si quid minus adriserit,

A me contendet fictum quovis pignore.
 Quem volo refelli jam nunc responso meo ;
 Sive hoc ineptum, sive laudandum est opus,
 Invenit ille, nostra perfecit manus.
 Sed exsequamur cœptum propositi ordinem.

XXI.—NAUFRAGIUM SIMONIDIS.

Homo doctus in se semper divitias habet.
 Simonides, qui scripsit egregium melos,
 Quo paupertatem sustineret facilius,
 Circuire cœpit urbes Asiæ nobiles,
 Mercede acceptâ laudem victorum canens.
 Hoc genere quæstus postquam locuples factus est,
 Venire in patriam voluit cursu pelagio.
 (Erat autem natus, ut aiunt, in Cea insulâ)
 Ascendit navem, quam tempestas horrida
 Simul et vetustas medio dissolvit mari.
 Hi zonas, illi res pretiosas colligunt ;
 Subsidium vitæ : quidam curiosior,
 Simonide, tu ex opibus nil sumis tuis ?
 Mecum, inquit, mea sunt cuncta. Tunc pauci enatant,
 Quia plures onere degravati perierunt.
 Prædones adsunt, rapiunt, quod quisque extulit,
 Nudos reliquunt. Forte Clazomenæ prope
 Antiqua fuit urbs, quam petierunt naufragi ;
 Hic literarum quidam studio deditus,
 Simonidis qui sæpe versus legerat,
 Eratque absentis admirator maximus,
 Sermone ab ipso cognitum cupidissime
 Ad se recepit ; veste, nummis, familiâ
 Hominem exornavit. Ceteri tabulam suam
 Portant, rogantes victum. Quos casu obvius
 Simonides ut vidit : dixi, inquit, mea
 Mecum esse cuncta ? vos quod rapuistis, perit.

XXII.—MONS PARTURIENS.

MONS parturibat, gemitus immanes ciens ;
 Eratque in terris maxima exspectatio.
 At ille murem peperit. Hoc scriptum est tibi,
 Qui, magna quum minaris, extricas nihil.

XXIII.—FORMICA ET MUSCA.

FORMICA et Musca contendebant acriter,
 Quæ pluris esset. Musca sic cœpit prior,
 Conferre nostris tu potes te laudibus ?
 Ubi immolatur, exta prægusto Deum,
 Moror inter aras, templa, perlustro omnia.
 In capite Regis sedeo, quum visum est mihi,
 Et matronarum casta delibo oscula,
 Laboro nihil, atque optimis rebus fruor.
 Quid horum simile tibi contingit, rustica ?
 Est gloriosus sane convictus Deum,
 Sed illi, qui invitatur, non qui invisus est.
 Reges commemoras, et matronarum oscula ;
 Ego granum in hiemem quum studiose congero,
 Te circa murum video pasci stercore.
 Aras frequentas, nempe abigeris, quo venis.
 Nihil laboras ; ideo, quum opus est, nil habes.
 Superba jactas, tegere quod debet pudor.
 Ætate me laceßis ; quum bruma est, files.
 Mori contractam quum te cogunt frigora,
 Me copiosa recipit incolumem domus.
 Satis profecto retudi superbiam.
 Fabella talis hominum discernit notas
 Eorum, qui se falsis ornant laudibus,
 Et quorum virtus exhibet solidum decus.

XXIV.—SIMONIDES A DIIS SERVATUS.

QUANTUM valerent inter homines literæ,
 Dixi superius : quantus nunc illis honos

A superis sit tributus, tradam memoriæ.

Simonides idem ille, de quo retuli,
 Victori laudem cuidam pyctæ ut scriberet,
 Certo conduxit pretio : secretum petit.
 Exigua cum frenaret materia impetum,
 Usus poëtæ, ut moris est, licentiâ,
 Atque interposuit gemina Ledæ sidera,
 Auctoritatem similis referens gloriæ.
 Opus approbavit : sed mercedis tertiam
 Accepit partem. Quum reliquum posceret,
 Illi, inquit, reddent, quorum sunt laudis duæ ;
 Verum, ut ne irate dimissum te sentiam,
 Ad cœnam mihi promitte, cognatos volo
 Hodie invitare, quorum es in numero mihi.
 Fraudatus quamvis, et dolens injuriâ,
 Ne male dimissus gratiam corrumperet,
 Promisit. Rediit horâ dictâ, recubuit.
 Splendebat hilare poculis convivium ;
 Magno apparatu læta resonabat domus ;
 Repente duo quum juvenes, sparsi pulvere,
 Sudore multo diffluentes, corpore
 Humanam supra formam, cuidam servulo
 Mandant, ut ad se provocet Simonidem,
 Illius interesse ne faciat moram.
 Homo perturbatus excitat Simonidem.
 Unum promôrat vix pedem triclinio ;
 Ruina camaræ subito oppressit ceteros ;
 Nec ulli juvenes sunt reperti ad januam.
 Ut est vulgatus ordo narratæ rei,
 Omnes scierunt Numinum præsentiam
 Vati dedisse vitam mercedis loco.

XXV.—POETA.

SUPERSUNT mihi quæ scribam, sed parco sciens,
 Primum esse ne tibi videar molestior,

Distringit quem multarum rerum varietas ;
 Dein si quis eadem forte conari velit,
 Habere ut possit aliquid operis residui.
 Quamvis materiæ tanta abundet copia,
 Labori faber ut desit, non fabro labor.
 Brevitati nostræ præmium at reddas, peto,
 Quod es pollicitus : exhibe vocis fidem,
 Nam vita morti propior est quotidie.
 Et hoc minus perveniet ad me muneris,
 Quo plus consumet temporis dilatio :
 Si cito rem perages, usus fiet longior.
 Fruar diutius, si celerius cœpero.
 Languentis ævi dum sunt aliquæ reliquæ,
 Auxilio locus est : olim senio debilem
 Frustra adjuvare bonitas nitetur tua,
 Quum jam desierit esse beneficium utile,
 Et mors vicina flagitabit debitum.
 Stultum admovere tibi preces existimo,
 Proclivis ultro quum sit misericordia.
 Sæpe impetravit veniam confessus reus,
 Quanto innocenti justius debet dari ?
 Tuæ prius sunt partes, aliorum dein :
 Similique gyro venient aliorum vices.
 Decerne quod religio, quod patitur fides,
 Et gratulari me fac judicio tuo.
 Excedit animus, quem proposuit, terminum,
 Sed difficulter continetur spiritus,
 Integritatis qui sinceræ conscius,
 A noxiorum premitur insolentiis.
 Qui sint, requires : apparebunt tempore.
 Ego, quondam legi quam puer sententiam,
Palam mutire plebeio piaculum est,
 Dum sanitas constabit, pulchre meminero.

PHÆDRI
FABULARUM

LIBER QUINTUS.

—○—
POETA.

QUUM destinassem operis habere terminum
In hoc, ut aliis esset materiæ satis,
Consilium tacito corde damnavi *meum*.
Nam si quis talis etiam est tituli *artifex*,
Quo pacto divinabit, quidnam omiserim,
Ut illud ipsum cupiat famæ tradere :
Sua cuique quum sit animi cogitatio,
Colorque proprius ? Ergo non levitas mihi,
Sed certa ratio, causam scribendi dedit.
Quare, Particulo, quoniam caperis fabulis,
Quas *Æsopeas*, non *Æsopi* nomino ;
Quasi paucas ostenderit, ego plures dissero,
Ufus vetusto genere, sed rebus novis,
Quarum libellum dum vacive perleges,
Hunc obtrectare si volet malignitas,
Imitari dum non possit, obtrectet licet.
Mihi parta laus est, quod tu, quod similes tui,
Vestras in chartas verba transfertis mea,
Dignumque longâ judicatis memoriâ.
Illiteratum plausum nec desidero.

IDEM POETA.

Æsopi nomen sicubi interposuero,
Cui reddidi jam pridem, quidquid debui,
Auctoritatis esse scito gratiâ :

E

Ut quidam artifices nostro faciunt seculo,
 Qui pretium operibus majus inveniunt, novo
 Si marmor adscripserunt Praxitelen suo,
 Trito Myronem argento. Fabulæ exaudiant
 Adeo fugatæ. Plus vetustis nam favet
 Invidia mordax, quam bonis præsentibus.
 Sed jam ad fabellam talis exempli feror.

I.—DEMETRIUS ET MENANDER.

DEMETRIUS, Phalereus qui dictus est,
 Athenas occupavit imperio improbo.
 Ut mos est vulgi, passim et certatim ruunt :
 Feliciter subclamant. Ipsi principes
 Illam osculantur, quâ sunt oppressi, manum,
 Tacite gementes tristem fortunæ vicem.
 Quin etiam resides et sequentes otium,
 Ne defuisse doceat, repunt ultimi :
 In quis Menander, nobilis comœdiis,
 Quas, ipsum ignorans, legerat Demetrius,
 Et admiratus fuerat ingenium viri :
 Unguento delibutus, vestitu affluens,
 Veniebat gressu delicato et languido.
 Hunc ubi tyrannus vidit extremo agmine :
 Quinam cinædus ille in conspectu meo
 Audet venire ? Responderunt proximi :
 Hic est Menander scriptor. Mutatus statim.

* * * * *

II.—VIATORES ET LATRO.

* * * * *

ET vindicavit sese forti dexterâ.
 Latrone occiso, timidus accurrit comes,
 Stringitque gladium, dein, rejectâ penulâ,
 Cedo, inquit, illum, jam curabo sentiat,

Quos attentarit. Tunc qui depugnauerat :
 Vellem istis verbis saltem adjuvisses modo,
 Constantior fuisses, verâ existimans :
 Nunc conde ferrum, et linguam pariter futilem,
 Ut possis alios ignorantes fallere.
 Ego, qui sum expertus, quantis fugias viribus,
 Scio, quod virtuti non sit credendum tuæ.

Illi assignari debet hæc narratio,
 Qui re secundâ fortis est, dubiâ fugax.

III.—CALVUS ET MUSCA.

CALVI momordit musca nudatum caput,
 Quam opprimere captans, alapam sibi duxit gravem ;
 Tunc illa irridens : punctum volucris parvulæ
 Voluisti morte ulcisci : quid facies tibi,
 Injurix qui addideris contumeliam ?
 Respondit ; Mecum facile redeo in gratiam,
 Quia non fuisse mentem lædendi scio.
 Sed te, contemti generis animal improbum,
 Quæ delectaris bibere humanum sanguinem,
 Optem necare vel majore incommodo.

Hoc argumentum veniam magis dari docet,
 Qui casu peccat, quam qui consilio est nocens.
 Illum esse quâvis pœnâ dignum judico.

IV.—HOMO ET ASINUS.

QUIDAM immolasset verrem quum sancto Herculi,
 Cui pro salute votum debebat suâ,
 Afello jussit reliquias poni hordei.
 Quas aspernatus ille, sic locutus est :
 Tuum libenter prorsus appeterem cibum,
 Nisi, qui nutritus illo est, jugulatus foret.

Hujus respectu fabulæ deterritus,
 Periculosum semper vitavi lucrum.
 Sed dicis, qui rapuere divitias, habent.

Numeremus, agedum, qui deprensi perierint :
 Majorem turbam punitorum reperies.

Paucis temeritas est bono, multis malo.

V.—SCURRA ET RUSTICUS.

PRAVO favore labi mortales solent,
 Et, pro judicio dum stant erroris sui,
 Ad pœnitendum rebus manifestis agi.
 Facturus ludos quidam dives nobiles,
 Proposito cunctos invitavit præmio,
 Quam quisque possiet, ut novitatem ostenderet.
 Venere artifices laudis ad certamina.

Quos inter scurra, notus urbano sale,
 Habere dixit se genus spectaculi,
 Quod in theatro numquam prolatum foret.

Dispersus rumor civitatem concitat :
 Paulo ante vacua turbam deficiunt loca ;
 In scenâ vero postquam solus constitit,
 Sine apparatu, nullis adjutoribus,
 Silentium ipsa fecit expectatio.

Ille in sinum repente demisit caput,
 Et sic porcelli vocem est imitatus suâ,
 Verum ut subesse pallio contenderent,
 Et excuti juberent. Quo factô, simul
 Nihil est repertum, multis onerant laudibus,
 Hominemque plausu prosequuntur maximo.
 Hoc vidit fieri Rusticus. Non mehercule
 Me vincet, inquit : et statim professus est,
 Idem facturum melius se postridie,
 Fit turba major. Jam favor mentes tenet,
 Et derisuri, non spectaturi sedent.

Uterque prodit. Scurra degrunnit prior,
 Movetque plausus, et clamores suscitât.
 Tunc simulans sese vestimentis Rusticus

Porcellum obtegere, (quod faciebat scilicet,
Sed, in priore quia nil compererant, latens)

Pervellit aurem vero, quem celaverat,

Et cum dolore vocem naturæ exprimit.

Acclamat populus, Scurram multo similis

Imitatum, et cogit Rusticum trudi foras.

[At ille profert ipsum porcellum e sinu,

Turpemque aperto pignore errorem probans ;

En, hic declarat, quales sitis iudices.

POETA.

ADHUC supersunt multa, quæ possim loqui,

Et copiosa abundat rerum varietas ;

Sed temperatæ suaves sunt argutiæ :

Immodicæ offendunt. Quare, vir sanctissime,

Particulo, chartis nomen victurum meis,

Latinis dum manebit pretium literis,

Si non ingenium, certe brevitatem approba,

Quæ commendari tanto debet justius,

Quanto Poëtæ sunt molesti validius.

VI.—DUO CALVI.

INVENIT Calvus forte in trivio pectinem,

Accessit alter, æque defectus pilis :

Eia, inquit, in commune, quodcumque est lucri.

Ostendit ille prædam, et adjecit simul :

Superum voluntas favit ; sed, fato invido,

Carbonem, ut aiunt, pro thesauro invenimus.

Quem spes deludit, huic querela convenit.

VII.—PRINCEPS TIBICEN.

UBI vanus animus, aurâ captus frivolâ,

Arripuit insolentem sibi fiduciam,

Facile ad derisum stulta levitas ducitur.

Princeps tibicen notior paullo fuit,

Operam Bathyllo solitus in scenâ dare.
 Is forte ludis (non fatis memini quibus)
 Dum pegma rapitur, concidit casu gravi
 Nec opinans, et sinistram fregit tibiam,
 Duas quum dextras maluisset perdere.
 Inter manus sublatus, et multum gemens
 Domum refertur. Aliquot menses transeunt,
 Ad sanitatem dum venit curatio.
 Ut spectatorum mos est, et lepidum genus,
 Desiderari cœpit, cujus flatibus
 Solebat excitari saltantis vigor.
 Erat facturus ludos quidem nobiles ;
 Et incipiebat Princeps ingredi. Eum
 Adducit pretio, precibus, ut tantummodo
 Ipso ludorum ostenderet sese die.
 Qui simul advenit, rumor de tibicine
 Fremit in theatro : quidam affirmant mortuum,
 Quidam in conspectum proditurum sine morâ,
 Aulæo misso, devolutis tonitrubus,
 Di sunt locuti more translatio.
 Chorus reducto tunc, et notum canticum
 Imposuit, cujus hæc fuit sententia ;
 Lætare incolumis, Roma, salvo Principe.
 In plausus consurrectum est. Jactant basia.
 Tibicen gratulari fautores putat ;
 Equèster ordo stultum errorem intelligit :
 Magnoque risu canticum repeti jubet.
 Iteratur illud. Homo meus se in pulpito
 Totum prostermit : plaudit illudens eques ;
 Rogare populus hunc coronam existimat.
 Ut vero cuneis notuit res omnibus,
 Princeps ligato crure niveâ fasciâ,
 Niveisque tunicis, niveis etiam calceis,

Superbiens honore divinæ domus,
Ab universis capite est protrusus foras.

VIII.—OCCASIO DEPICTA.

CURSU volucris, pendens in novaculâ,
Calvus, comosa fronte, nudo corpore,
Quem si occuparis, teneas ; elapsum semel
Non ipse possit Jupiter reprehendere ;
Occasionem rerum significat brevem.
Effectus impediret ne segnis mora,
Finxere antiqui talem effigiem temporis.

IX.—TAURUS ET VITULUS.

ANGUSTO in aditu Taurus luctans cornibus ;
Quum vix intrare posset ad præsepia,
Monstrabat Vitulus, quo se pacto plecteret.
Tace, inquit, ante hoc novi, quam tu natus es.
Qui doctiorem emendat, sibi dici putet.

X.—VENATOR ET CANIS.

ADVERSUS omnes fortis veloces feras
Canis quum domino semper fecisset satis.
Languere cœpit annis ingravantibus,
Aliquando objectus hispidi pugnæ suis
Adripuit aurem : sed cariosis dentibus
Prædam dimisit. Hic tum venator dolens
Canem objurgabat. Cui latrans contra senex :
Non te destituit animus, sed vires mææ.
Quod fuimus laudas, jam damnas, quod non sumus.
Hoc cur, Philete, scripserim ; pulcre vides.

Republic of the United States of America
As established by the Constitution

1787-1789

These are the words of the
Constitution of the United States
of America, as established by
the Convention of 1787, and
as amended by subsequent
Conventions and Acts of
Congress.

IN WITNESS WHEREOF, we
have hereunto set our hands
and seals, at the City of
Philadelphia, this 17th day
of September, 1787.

1787-1789

These are the words of the
Constitution of the United States
of America, as established by
the Convention of 1787, and
as amended by subsequent
Conventions and Acts of
Congress.

and the belly, a good deal of victuals. Our eyes, though exceedingly useful, ask, when reasonable, only the cheap assistance of spectacles, which could not much impair our finances. But the eyes of other people are the eyes that ruin us. If all but myself were blind, I should want neither fine clothes, fine houses, nor fine furniture.

ON THE SLAVE TRADE.

READING in the newspapers the speech of Mr. Jackson in congress, against meddling with the affair of slavery, or attempting to mend the condition of slaves, it put me in mind of a similar speech, made about one hundred years since, by Sidi Mehemet Ibrahim, a member of the divan of Algiers, which may be seen in Martin's account of his consulship, 1687. It was against granting the petition of the sect called *Erika*, or *Purists*, who prayed for the abolition of piracy and slavery, as being unjust.—Mr. Jackson does not quote it: perhaps he has not seen it. If, therefore, some of its reasonings are to be found in his eloquent speech, it may only shew that men's interests operate, and are operated on, with surprising similarity, in all countries and climates, whenever they are under similar cir-

